

(המשך מעמוד 51)

הוא רצה ככל מאורו להגיע להישג אישי. ככל תהליך השלום היה לו דחף רתי עמוק, שהנה הוא יחיה שונה מקודמיו, קיסנינג'ר ופורד, ויביא את השלום לארץ הקודש. הוא העריך את כוחו בצורה מופרות. ב-77' הוא האמין שתוך ארבע שנים יביא את השלום למזרח-התיכון. הוא לא העריך ולא למד מספיק את עומק הסכר. אני זוכר שהעניין בקמפדייוויד היה תקוע, ואז ריין עשה תרגיל נחמד. כך במיכנס ג'ינס קצרים, ולואיס היה איתנו, ואז ריין אומר: "גמאס לי. מחר אני תופס את אל-על הביתה". לא עברה רבע שעה, ונשמעה חריקת אופניים. קארטר הגיע, קפץ מהאופניים, ואנס הגיע בכיגרי טניס ושניהם ביקשו להצטרף לקפה. ואז קארטר

פורסם. עוזריו סיפרו לי, שכשקיבלו את ההגהות הזדעזעו וביקשו ממנו למתן. מה שפורסם הוא אחרי המיתון.

● מדוע?

לקארטר היה קשה להתמודד עם כנין. סאדאת שיחק בצורה יוצאת מן הכלל. אני לא קונה את סיפור האהבה ביניהם. סאדאת פשוט שיחק איתו, ויש לי עדויות מהצד המצרי. סאדאת היה גאון. הוא היה פרפורמר יוצא מן הכלל. הוא לא היה צריך לתת דין וחשבון לכנסת או לממשלה, לכן השביע את רצונו של קארטר עם יס ג'מ"י. הוא היה עושה את זה במחשבה מודעת, כעורמה ובחן בלתי-רגילים. אז הנה היה לקארטר סאדאת שאומר לו כל הזמן יס ג'מ"י ומצד שני כנין, שרק מתוכנן איתו. אני לא רוצה לחלק ציונים, אבל גם מבחינה אינטלקטואלית, כנין עלה על קארטר, וקשה היה

האמריקאים היו, לדעתי, אוטו אף פיקוס. קארטר, מתוך ראייה לא נכונה, חשב שאם ייכנס את סאדאת, אסאד וכנין והרוסים בונבה, מייד ישיג

"קארטר הגיע באופניים, וואנס הגיע בבגדי טניס ושניהם אמרו לדנין: למה לך לטוס מחר"

הסכם-שלום. בשיחה איתי אמר לי סאדאת: "אני הרחקתי את הרוסים ב-1972 ולא רציתי שהאמריקאים יכניסו לי אותם ברדת האחורית ב-1977".

● וכיצד התרשמת ממור בארב?

פגשתי אותו עוד כשהיה סגן-נשיא בכיקורי במצריים. הוא היה שתקן, אבל היה לו כוח אדיר.

● כיצד הבחנת בבוח הזה?

הייתי 30 פעם במצריים. כנין צריך היה להגיע לאלכסנדריה, צריך היה לארגן קו טלפון, צריך היה אישור, פניתי לראש לישכת סאדאת, חסן כאמל, שהוא אמר לי "בסדר, בסדר" ולא הלך. פניתי לראש הטקס, אמר לי "בסדר, בסדר" ולא הלך, ואז הלך, ואז הלך, ואז הלך, ואז הלך, אמר לי חסן כאמל: "שמעו, דבר עם מובארכ". אמרתי: "בשביל חוסי" טלפון לדבר עם מובארכ?" אמר: "כן, אין ברירה". ואז הבנתי שכל הסמכויות הביצועיות הן בידיה. וטלפון זה כוח. לא התביישתי, נסעתי לשרה התעופה, ביקשתי אייקי, נתן מייד, ולמחרת היה טלפון. פגשתי אותו לפני שנה וחצי לשעה, לצורך המחקר. הוא היה הוגן מאוד. איפה שלא ידע, לא ידע. הוא סיפר לי, כי בהשפעתו הגיע סאדאת לירושלים ב-1973 בנובמבר ולא בתאריך אחר.

● מדוע?

כי למחרת עמד לחול חג הקורבן, ומובארכ האמין שסאדאת ישפיע על העולם המוסלמי דרך הרת. הוא אמר לו: "אם כל העולם המוסלמי יראה אותך מתפלל באל-אקצה, הוא יגיד הנה זה הצעד הראשון לשלום". סאדאת קיבל את עצתו. ואני זוכר שבנין רצה לדחות את הביקור בשבוע, אבל סאדאת לא הסכים. מובארכ זה לא סאדאת. הוא איש פרגמטי, יושב על הארמה, מפוכח ויודע היכן מרוכזים מוקדי הכוח של צבאו ושולט בהם. הוא, בניגוד לסאדאת שהכתיב, רוצה לשלוט עליידי יצירת קונצנזוס.

■ ■ ■

● בעת אתה עומד לפרסם ספר על תהליך השלום, מה תעשה אחרי שתכתוב את הספר?

אחזור הביתה.

● אם המערך יעלה לי שילטון, לא תהיה לך בעיה להשתלב בו?

אני אומר, כלי ניפוח אגו, שאני שלם עם מה שעשיתי. לא חרגתי. האמנתי שמילאתי תפקיד מיקצועי. אם התיקשורת תרמה משהו באופן חיובי לתהליך השלום, אני לוקח מזה נתח. עצם ההומנה להנחות את העימות פרסימיה, ואני מקווה שזה לא פירושו מוטעה. מוכיחה שנותנים בי אמון מיקצועי. אני לא מחכה לשום ג'יב שיבוא מהשמים או מהארץ. אגמור את הספר, שהוא חלק חשוב מחיי, ונראה.

● מה אתה רוצה לעשות? נראה. אני בחופשה ללא תשלום מדבר, ואני לא מחפש תפקיד בממשל. שבע שנים בלישכת ראש-הממשלה היתה תקופה ארוכה ומעניינת. נראה מה יהיה הלאה.

סתיר עם כנין וסאדאת עם תחושת אצבעות

אמר: "משה, יש נוי-סטופ של אל על. למה לך לתפוס מטוס מחר? אבל ריין נתן לו להבין שהסבלנות נגמרה. ואז קארטר זימן אליו את אוסמה אל-בו ואת פרופסור ברק, והם עברו שלושתם. וכל שאר היועצים היו מובטלים וביילו בין הבריכה לפינג'פונג לטניס ולביליארד, ואז ואנס, שהוא איש נחמד מאוד, אמר: "אתם עדים לכתיבתו של פרק חדש בתולדות נשיאי ארצות-הברית. הפרק שבו ה' נשיא משמש כיו"ר ועדת ניסוח".

קארטר ריכז את הכל בידו. הוא כל הזמן עשה הערכות-מצב שגויות. אנשי צוותו הכינו לו ספרים, והוא לא הבין את עומק הבעיה. הוא הגיע לשיחות עם פסיכיאטר שהממשל העמיד לרשר תו. הפסיכיאטר היה צריך לעשות פרופילים של סאדאת וכנין, כדי לתרגם את אופיים לתסריטים של דרכי ניהול משאומתן איתם. הפסיכיאטר הזה הגיע לשם במסווה של רופאו האישי של ואנס, והשתתף בפגישות עם כנין ועם סאדאת. אבל קארטר דחה את כל ההמלצות שלו. הוא האמין בכוח השפעתו האישית. הוא הגזים, טעה. למד פריטים לא חשובים. אני לא חושב שהוא ידע לקבל הערכת-מצב של תמונה כוללת.

"מובארכ זה לא סאדאת. איש פרגמטי, יושב על האדמה, מוכנח ויודע היכן מוקדי-הכוח!"

לא תמיד אינטלקט. הוא היה איש מקסים והפכפר, הוא היה אדם שעושה ומחליט לבר, ובוה היה כוחו. הוא ידע מה הוא רוצה. שאיש לא יספר לי שהיה הווה. את תהליך השלום לא התחיל ב-9 בנובמבר כפרלמנט המצרי. הוא החל לחשוב עליו כשעלה לשלטון ב-1970.

אני אומר לך היום, שאם לא היה קמפדייוויד, הסכם השלום היה מגיע בכל מיקרה לסיימו המוצלח, מכיוון שגם כנין וגם סאדאת הגיעו למסקנה שזו הדרך היחידה. קמפדייוויד היה קטליזטור ליצירת הקשר. לדעתי, סאדאת ידע שהוא הלך להסכם דר צדדי. הוא ידע על מה הוא חותם.

אמר: "משה, יש נוי-סטופ של אל על. למה לך לתפוס מטוס מחר? אבל ריין נתן לו להבין שהסבלנות נגמרה. ואז קארטר זימן אליו את אוסמה אל-בו ואת פרופסור ברק, והם עברו שלושתם. וכל שאר היועצים היו מובטלים וביילו בין הבריכה לפינג'פונג לטניס ולביליארד, ואז ואנס, שהוא איש נחמד מאוד, אמר: "אתם עדים לכתיבתו של פרק חדש בתולדות נשיאי ארצות-הברית. הפרק שבו ה' נשיא משמש כיו"ר ועדת ניסוח".

קארטר ריכז את הכל בידו. הוא כל הזמן עשה הערכות-מצב שגויות. אנשי צוותו הכינו לו ספרים, והוא לא הבין את עומק הבעיה. הוא הגיע לשיחות עם פסיכיאטר שהממשל העמיד לרשר תו. הפסיכיאטר היה צריך לעשות פרופילים של סאדאת וכנין, כדי לתרגם את אופיים לתסריטים של דרכי ניהול משאומתן איתם. הפסיכיאטר הזה הגיע לשם במסווה של רופאו האישי של ואנס, והשתתף בפגישות עם כנין ועם סאדאת. אבל קארטר דחה את כל ההמלצות שלו. הוא האמין בכוח השפעתו האישית. הוא הגזים, טעה. למד פריטים לא חשובים. אני לא חושב שהוא ידע לקבל הערכת-מצב של תמונה כוללת.

קארטר ריכז את הכל בידו. הוא כל הזמן עשה הערכות-מצב שגויות. אנשי צוותו הכינו לו ספרים, והוא לא הבין את עומק הבעיה. הוא הגיע לשיחות עם פסיכיאטר שהממשל העמיד לרשר תו. הפסיכיאטר היה צריך לעשות פרופילים של סאדאת וכנין, כדי לתרגם את אופיים לתסריטים של דרכי ניהול משאומתן איתם. הפסיכיאטר הזה הגיע לשם במסווה של רופאו האישי של ואנס, והשתתף בפגישות עם כנין ועם סאדאת. אבל קארטר דחה את כל ההמלצות שלו. הוא האמין בכוח השפעתו האישית. הוא הגזים, טעה. למד פריטים לא חשובים. אני לא חושב שהוא ידע לקבל הערכת-מצב של תמונה כוללת.

קארטר ריכז את הכל בידו. הוא כל הזמן עשה הערכות-מצב שגויות. אנשי צוותו הכינו לו ספרים, והוא לא הבין את עומק הבעיה. הוא הגיע לשיחות עם פסיכיאטר שהממשל העמיד לרשר תו. הפסיכיאטר היה צריך לעשות פרופילים של סאדאת וכנין, כדי לתרגם את אופיים לתסריטים של דרכי ניהול משאומתן איתם. הפסיכיאטר הזה הגיע לשם במסווה של רופאו האישי של ואנס, והשתתף בפגישות עם כנין ועם סאדאת. אבל קארטר דחה את כל ההמלצות שלו. הוא האמין בכוח השפעתו האישית. הוא הגזים, טעה. למד פריטים לא חשובים. אני לא חושב שהוא ידע לקבל הערכת-מצב של תמונה כוללת.

קארטר ריכז את הכל בידו. הוא כל הזמן עשה הערכות-מצב שגויות. אנשי צוותו הכינו לו ספרים, והוא לא הבין את עומק הבעיה. הוא הגיע לשיחות עם פסיכיאטר שהממשל העמיד לרשר תו. הפסיכיאטר היה צריך לעשות פרופילים של סאדאת וכנין, כדי לתרגם את אופיים לתסריטים של דרכי ניהול משאומתן איתם. הפסיכיאטר הזה הגיע לשם במסווה של רופאו האישי של ואנס, והשתתף בפגישות עם כנין ועם סאדאת. אבל קארטר דחה את כל ההמלצות שלו. הוא האמין בכוח השפעתו האישית. הוא הגזים, טעה. למד פריטים לא חשובים. אני לא חושב שהוא ידע לקבל הערכת-מצב של תמונה כוללת.

קארטר ריכז את הכל בידו. הוא כל הזמן עשה הערכות-מצב שגויות. אנשי צוותו הכינו לו ספרים, והוא לא הבין את עומק הבעיה. הוא הגיע לשיחות עם פסיכיאטר שהממשל העמיד לרשר תו. הפסיכיאטר היה צריך לעשות פרופילים של סאדאת וכנין, כדי לתרגם את אופיים לתסריטים של דרכי ניהול משאומתן איתם. הפסיכיאטר הזה הגיע לשם במסווה של רופאו האישי של ואנס, והשתתף בפגישות עם כנין ועם סאדאת. אבל קארטר דחה את כל ההמלצות שלו. הוא האמין בכוח השפעתו האישית. הוא הגזים, טעה. למד פריטים לא חשובים. אני לא חושב שהוא ידע לקבל הערכת-מצב של תמונה כוללת.

קארטר ריכז את הכל בידו. הוא כל הזמן עשה הערכות-מצב שגויות. אנשי צוותו הכינו לו ספרים, והוא לא הבין את עומק הבעיה. הוא הגיע לשיחות עם פסיכיאטר שהממשל העמיד לרשר תו. הפסיכיאטר היה צריך לעשות פרופילים של סאדאת וכנין, כדי לתרגם את אופיים לתסריטים של דרכי ניהול משאומתן איתם. הפסיכיאטר הזה הגיע לשם במסווה של רופאו האישי של ואנס, והשתתף בפגישות עם כנין ועם סאדאת. אבל קארטר דחה את כל ההמלצות שלו. הוא האמין בכוח השפעתו האישית. הוא הגזים, טעה. למד פריטים לא חשובים. אני לא חושב שהוא ידע לקבל הערכת-מצב של תמונה כוללת.

קארטר ריכז את הכל בידו. הוא כל הזמן עשה הערכות-מצב שגויות. אנשי צוותו הכינו לו ספרים, והוא לא הבין את עומק הבעיה. הוא הגיע לשיחות עם פסיכיאטר שהממשל העמיד לרשר תו. הפסיכיאטר היה צריך לעשות פרופילים של סאדאת וכנין, כדי לתרגם את אופיים לתסריטים של דרכי ניהול משאומתן איתם. הפסיכיאטר הזה הגיע לשם במסווה של רופאו האישי של ואנס, והשתתף בפגישות עם כנין ועם סאדאת. אבל קארטר דחה את כל ההמלצות שלו. הוא האמין בכוח השפעתו האישית. הוא הגזים, טעה. למד פריטים לא חשובים. אני לא חושב שהוא ידע לקבל הערכת-מצב של תמונה כוללת.

קארטר ריכז את הכל בידו. הוא כל הזמן עשה הערכות-מצב שגויות. אנשי צוותו הכינו לו ספרים, והוא לא הבין את עומק הבעיה. הוא הגיע לשיחות עם פסיכיאטר שהממשל העמיד לרשר תו. הפסיכיאטר היה צריך לעשות פרופילים של סאדאת וכנין, כדי לתרגם את אופיים לתסריטים של דרכי ניהול משאומתן איתם. הפסיכיאטר הזה הגיע לשם במסווה של רופאו האישי של ואנס, והשתתף בפגישות עם כנין ועם סאדאת. אבל קארטר דחה את כל ההמלצות שלו. הוא האמין בכוח השפעתו האישית. הוא הגזים, טעה. למד פריטים לא חשובים. אני לא חושב שהוא ידע לקבל הערכת-מצב של תמונה כוללת.

רצח ניצולת-השואה

(המשך מעמוד 57)

במקום שהחברה תפחד מהם. העובדה שהאלימות התגברה כל-כך במשך שבע שנות הליכוד היא אחד הכשלונות הגוראיים ביותר של מימשל כושל זה. שלא היה מסוגל לרפא את שורשי המחלה הזאת, ואף הוסיף לה סממנים משלו.

שטף ריבורו נקטע עליידי צילצול הטלפון. הוא מדבר עם בניו הקטנים. מספר להם שסבתא חולה מאוד. איך אני יכול לספר להם את האמת? הוא שואל.

בכיתה-הקברות נחלקים הנאספים לשתי קבוצות. בצד אחד חברותיה של המנוחה. כולן קשישות, רובן אלמנות. בצד אחר חבריו של הבן. כשהגופה מורדת אל הקבר, נשמעת רק יכבה אחת וככי קורע-לב. רק מול העוזרת הנאמנה, מבטאת את צערה בככי. מפני החוקות העומדות ונתמכות במצבות האבן, נשקפת האימה. הן חוזרות מכאז

המשך מעמוד 57) בכית, אולי בכל זאת לשכנע את האמא הזקנה לעבור לבית-אבות. הפחד מתחדר. הנה זה קרה למישהו שמכיר רים. הצלחנו להירדמות לנייריוק, אומר מישהו.

גבריאל מוסיף את דעתו: "הארץ הזאת נהפכה, עוד בסוף ימי המערך, אך בייחוד בשבע שנות הליכוד, מארץ קטנה ותרבותית, המגינה על עצמה מפני אויבים מבחוץ, לארץ מלאת אלימות, פשע ורציחות ממש. אינני רואה הברל גדול בין אספסוף מסוג רוצחי אמיל גרינצווייג ובין רוצחי דני כץ. בין רוצחי אורלי דוכי ובין אלה שהתנפלו על אמא שלי. וגם לא בין טרוריסטים חומייניסטים, שיעים או

יורם קניוק מצד הסיפורות ומירה רקנטי מצד האמנות. אמו של גבריאל אהבה את יורם. היא כיבדה את חבריו הסופרים של בנה, למרות שלא קראה עברית.

העוזרת הנאמנה והבן האבל כורעים ומניחים פרחים על הקבר. כולם ידעו שהיא אהבה פרחים וכיבדו אותה בזרים. מזל העוזרת, היתה היחידה שבכתה בקול.

גיברליסטים, ובין רוצחים אידאולוגיים מהמחלת היהודית. לדעתי, חברה תרבותית, שפוייה ודמוקרטית צריכה להתגונן בכל כוחה נגד ה' אספסוף האלים. כל הפושעים צריכים לרדת שרמם בראשם, ולהתחיל לפחד

מה יהיה הלאה. גיברליסטים, ובין רוצחים אידאולוגיים מהמחלת היהודית. לדעתי, חברה תרבותית, שפוייה ודמוקרטית צריכה להתגונן בכל כוחה נגד ה' אספסוף האלים. כל הפושעים צריכים לרדת שרמם בראשם, ולהתחיל לפחד